

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

68. Quòd in certis casibus debet contemplatiuus descendere de sua contemplatione, & sua intermittere spiritualia exercitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

QVOMODO IN CERTIS CASIBVS
debet vir contemplatiuus de alto contemplationis de-
scendere, & ad tempus sua spiritualia exer-
citia interrumpere.

CAPVT LXVIII.

DVobis modis debet contemplatiuus sua
prætermittere contemplandi exercitia, &
descendere de monte contemplationis scilicet
ad seipsum & ad proximum. Ad seipsum debet
tripliciter descendere contemplator.

Primo, cum quis in altiori gradu constitutus
descendit, interdum, vt se perfectius in inferiori
gradu exerceat, ne semper supra ascendens ne-
gligens amittat quod inferius iam acquisierat.
Nec enim quis in supradictis exercitiis ad ante-
riora sic se debet extendere, vt non sit ei opus
penitus ad posteriora respicere: sed ita debet in
anteriora tendere, & de virtute in virtutem pro-
cedere, vt nequaquam negligat gradus ad quos
ascendit: sed summopere studeat eos custodire:
verbi gratia, per timorem primo fuisti compun-
ctus de peccatis, per timorem & meditationem
mortis, & iudicij, & pœnarum infernalium, &
alia multa bona egisti in via purgatiua: deinde
venisti ad spem per considerationem diuino-
rum beneficiorum in via illuminatiua: demum
ad vnionem cum Deo, per seraphicum & arden-
tem amorem in via vnitiua: nunquid frater quia
ascendisti ad talem vnionem, debes timorem &
meditationes mortis & iudicij prorsus desere-
re? Absit: immo interdum debes descendere ad
attentè considerandum mundi huius vanita-
tem,

tem, vitæ tuæ breuitatem, infernalium pœnarum acerbicatem, vt timeas deorsum descendere, & tali timore alliciaris ad cœlestia; & quasi quodam stimulo compellaris ascendere: & sic semper in tuis exercitiis per spem, & charitatem ascendas, vt ad timorem descendas: donec in te charitas perficiatur, qua foras timor mittatur, & ne forte decidas in præsumptionem, & securitatem, & torpescas. & per hunc modum viri sancti ascendunt vsq; ad cœlos, scilicet per spei & charitatis affectum, & desiderium: & descendunt vsq; ad abyssos, per pœnarū inferni diligentem considerationem.

Secundo modo debes ad teipsum descendere scilicet ad exterioris hominis in moribus & gestibus debitam compositionem, & ordinationem: vt interior deuotio & sanctitas tua in exterioribus elucescat. sic enim mores exteriores regere, & nosmetipsos circumspicere debemus: quatenus cunctis imitabiles & amabiles nosipfos exhibeamus. Hoc autem optimè explebimus, si tria in exterioribus moribus obseruare studuerimus. Primo, vt mores nostri sint maturi. Secundo, vt sint humiles. Tertio, vt sint benigni. Maturitas namq; nos aliis exemplares reddit: humilitas nos custodit: benignitas vniuersis amabiles facit.

Tertio modo debemus descendere ad nosipfos scilicet ad faciendum aliquod corporale, seu manuale opus. Ita enim debemus spiritualia exercitia ordinare: vt quotidie in opere manuum suis & certis temporibus, nosipfos exerceamus, & suis rursus temporibus in spiritualibus exercitiis

exercitiis proficiamus: quamuis manibus operantes illis vacare possimus orando, meditando, & ad timorem, & alias spirituales & virtuosas affectiones nosmetipsos excitando. Hoc sancti Patres nostri pro regula habuerunt; vt quanto fidelius ad opus manuum se conferrent, tanto ad altiore puritatis & charitatis gradum sperarent se peruenturos. Itaque homines fragiles cum simus, non putemus nos esse Angelos, qui semper vtuntur cibo spirituali, quem nos ignoramus: & velimus semper spiritualibus vacare exercitiis: sed certis temporibus nosipsum operi manuum aptemus, multiplici ratione. Prima est, ne tædio victi omnino spiritualia exercitia relinquamus. Neque reputemus nos sanctiores & spiritualiores quam fuit ille magnus Antonius: qui nisi talem exercitij spiritualis & operis manualis vicissitudinem ab Angelo didicisset, tædio victus ad seculum rediisset. Ideo vult Cassianus, quod qui non est contentus quotidie aliquid manibus operari, non potest in cella finaliter perseuerare.

SECUNDA est: quamuis enim modicum illa manualia opera à contemplatione nos contrahant, postea tamen valentiores ad eam nos reddunt: non enim possumus cum concupiscentiis ascendere, immò illæ ascensum impediunt: & ideo has concupiscentias oportet nos vincere, & precipue opere manuali: in desiderio est enim omnis ociosus. Sic ergo sæpe opus manuum deseruit spiritualibus exercitiis: in quantum impedimenta remouet ascendendi per contemplationem.

TERTIA ratio est: cor enim nostrum est valde instabile, & hinc inde velut nauicula in fluctibus

bus maris fluctuans, quatitur variis meditationibus & affectionibus. Igitur vt dicit Cassianus, cor tuum velut quadam anchora te decet figere, pondere scilicet & occupatione alicuius operis manualis.

QVARTA est: quoniam plures aditus tētandi, inimicus in nobis reperit ociosis quàm occupatis: siquidem occupatus vno dæmone tentatur; ociosus vero innumeris dæmonibus deuastratur.

Propter has rationes, & plures alias quas ob vitandā prolixitatem omittere volui, sancti Patres, & præcipue in Ægypto tam fideliter manibus laborauerunt: & ideo tam sublimiter à sanctis extolluntur. Ne autem à spiritualibus exercitiis longe discedamus, ea debemus magis opera corporalia, quantum in nobis est eligere, quæ cum spiritualibus videntur maiorem conuenientiã habere; sicut sanctos libros scribere, quod minus à spiritualibus impedit, & est spiritualiter magis fructuosum.

Debemus igitur fideliter manibus operari nō sicut seculares, qui recipiunt solum mercedem transeuntem: nos autem non solum temporalem mercedem, sed immarcescibilem recipimus coronam in cœlis.

Attende, quòd sancti Angeli laborantibus pastoribus Christum natum annunciauerunt specialiter. Nō tamen simus in laboribus nimij siue importuni, sed moderati & discreti, silentium præcipue cum laboramus custodientes: silentiū enim in quo iuxta Prophetam, est fortitudo nostra, etsi vbiq; & semper est obseruandum, nisi

necessitas vel utilitas cogat, vel suadeat, maxime tamen in opere manuali, iuxta illud Apostoli: Obsecramus vos in Domino Iesu, ut cum silentio panem vestrum manducetis.

Similiter necesse est sapius propter proximum, nostram interrumpere contemplationem ad tempus. & hoc tripliciter scilicet propter superiorē, propter æqualē, & propter inferiorē. Propter superiorē quidem, quia quamvis quantum in nobis est semper appetamus vacare spiritualibus exercitiis, scilicet vel cum Lazaro peccata nostra deflere, & compunctionem ex memoria peccatorum, vel extremi iudicij in nobis excitare: vel cum Maria ad pedes Dominicos sedere, id est, vita & passione Christi mentaliter nos exercitare, vel quoties magno alio exercitio spirituali: si tamen venit superior, & vocat nos, iubet deferere cōtemplationem: statim dimissis omnibus est obediendum: & debemus nos ipsos ponere ad pedes vicarij Domini, id est, superioris, dicentes: Paratum cor meum, paratum cor meum: Paratum, ut ad tuum imperium contemplationi vacem: paratum, cum iubes ut exterioribus ministrem. Hoc non solum ad iussionem superioris facere obligamur, sed etiam nōnunquam ad exhortationem fratris ex charitate: omnia enim exercitia sui sancti Patres libentius postposuerunt, ut obedientiam inuiolabiliter seruare possent, atque hoc super omnia reputabant, si non suam sed alterius implerent voluntatem. Et quanquam obediētia præcepti vel necessitatis est magis necessaria, noli tamen discutere si teneris vel non, quia sæpe obedientia charitatis

ritatis est magis meritoria, & charitatem auget deuotè impleta.

Secundo propter æqualem, licet interdū spiritualia exercitia dimittere, scilicet vt ei subueniamus moti cōpassione, pietate, auxilio, & consilio scilicet corporaliter afflictos iuuando, & eis succurrendo: & multo magis si viderimus aliquos spiritualiter afflictos; debemus enim eis auxiliari quantum possumus, admonendo, corripiendo, & attrahendo, in tribulationibus & tentationibus consulendo, & confortando. Nisi enim Paulus de tertio cœlo descēdisset, & de alto statu mentis suæ infirmioribus se inclinasset, neminē attraxisset: sed descendit, factus omnia omnibus. Et carnalibus prædicabat quidem Iesum, & hunc crucifixum spiritualibus autē spiritualia comparabat. Similiter & nos debemus esse omnibus omnia, singulis succurrentes, put necessitas exigit, maxime si viderimus aliquos, à Christi iugo suberrare per aliquod mortale peccatum, attrahendo, admonendo, & corripiendo. Neq; dicas in corde tuo: Sufficit mihi saluatio mea; pro me volo esse sollicitus, non pro alio. Neq; dicas, Nunquid ego superior eius sum, aut eius custos cōstitutus? Ecce talem cogitationem non gignit zelus Dei. Debes igitur proximo succurrere, si corporaliter eget, ei opem ferendo corporalibus eleemosynis. Si autē spiritualiter, satage pro viribus ei spirituale auxilium ferre fundendo preces pro eo, consulendo, instruendo, & dirigendo, maximè in tentationibus, & spiritualibus exercitiis. Sed vide ne alios doceas, quod ipse nescias: melius est enim humiliter

confiteri ignorantiam tuam, quam presumptuose velle docere: sit tamen consilium tuum diuinæ Scripturæ consentaneum semper. Ea autem que in consilio recipis, vel de quibus cum aliis consulendo percipis, si secreta fuerint, caue ne publices, maximè de tentationibus aliorum: inde enim sæpe pericula veniunt. In consiliis etiam dandis, caue ne propriam sequaris passionem, & inclinationem: nam illa peruertit iudicium, & zelus sapere nescit. Rursum antequam consilium impendas, maximè in rebus arduis, diu deliberato, & non quod prius occurrerit edicto: sed tracta apud te, summissio consilio tuo, semper sentire aliorum, ne pertinax inueniaris: & velis tu magis consentire humilibus, quam tibi consentiri; vnde tu nullius consilium debes vilipendere: Deus enim sæpe reuelat paruulis quod abscondit à sapientibus. omnium consilia attendas, non tamen suscipias, secundum illud Apostoli: Omnia probate: quod bonum est tenete.

Tertio debemus ab alto contemplationis, ad proximum inferiorem descendere. vt scilicet cum quis habet curam alios regendi: quales sunt Prælati, qui sæpe à contemplatione necesse habent cessare, vt subditorum custodiæ & disciplinæ intendant. Custodiæ quidem, vt conseruentur stantes, qui iam digne conuersantur. disciplinæ: vt corrigantur errantes, & minus ordinate conuersantes. Alias certe Deus sanguinem animarum subditarum, de manibus Prælatorum requiret. & nisi frater minimus, quantum in ipsis est, per eos adductus fuerit, faciem Ioseph
hoc

hoc est Christi veri Saluatoris non videbunt.
 Vide hic quàm periculosus est status superior:
 quo necesse est vt homo seipsum deserat: nam
 sæpè dum negligit, perdit: nã dum homo mul-
 tum foris occupatur & interius ociatur, nõnun-
 quam exercitia interiora negligit, & ad cor du-
 rum descendit, & insensibilis fit solum exterio-
 ra sentiens, & spiritualia non degustans: sicut
 benè ostendit B. Bernardus in libro de Consi-
 deratione. Igitur consilio sanctorum, quantum
 in te est, semper locum superiorem & nimiam
 occupationem exteriorum deuota, salua semper
 humili & prompta obedientia. Cùm vero quis
 cogitur occupationibus exteriorib⁹ deseruire,
 debet valde sollicitè, quodocunque potest, vel
 tempus habuerit, ad intima recurrere, & spiri-
 tualibus exercitijs vacare: ne vt dictum est, in-
 sensibilis efficiatur. Vnde beatus Gregorius,
 Sancti inquit viri qui exterioribus ministerijs,
 officij necessitate deseruire coguntur, studiose
 semper ad cordis secreta refugiunt; ibiq; cogi-
 tationis intimæ cacumen ascendunt: & legem
 Domini quasi in montem recipiunt: dum post-
 positis tumultibus actionum suarum tempora-
 lium, in contemplationis vertice, supernæ vo-
 luntatis sententiam perscrutantur: vt enim in
 exterioribus officijs inoffense deseruiant,
 ad cordis secreta incessabiliter
 recurrere curant.

